യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 210

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഫലേ+ ക്ഷയേൻ-ദുഭാ-രൂപേ+ പ്രാപ്തേ+ ധ്യാതൃ/ശതൈർ/നഭഃ .
യഥാ ന ശത-പൂർണേന്ദു തഥേദം കഥനം ശ്രൃണു .. 1
ചന്ദ്രബിമ്ബസ്യ+ ധ്യാതാരഃഫ് പ്രാപ്താഃ പ്രാപ്ത+വ്യ-സുസ്ഥിതാഃ .
നേദം നഭസ്തലം പ്രാപ്താ/ ന-ചേമം ശശിനം ശ്രിതാഃ .. 2
ക്വേ-വാ+ന്യ/സംകല്പപുര/മന്യഃ പ്രാപ്നോതി കഥ്യതാമ് .
സംകല്പ-പുര്യാ/മർഥാപ്തിസ്/തജ്-ജ+ന്താവേവ-നാ/പരേ .. 3
പൃഥക്-പൃഥക്/സ്വസംകല്പ/സർ/ഗഖേ+ഷ്വേവ തേ സ്ഥിതാഃ .
ചന്ദ്രാസ്/തപന്തി തത്രൈവ കലാ+ക്ഷയ-വിവർജിതാഃ .. 4
വിശേയ-മസ്മി+ന്നേ/വേന്ദാ/വിനി+ ധ്യാതാ നിശാകരേ .
അസ്മിന്നേവ വിശ+ത്യന്ത-രാത്മ-ബുദ്ധി-സുഖോജ്ജ്ഥിതഃ .. 5
അഹമിന്ദും പ്രവിഷ്ടഃ സ്യാ/മിന്ദു-ബിമ്ബ-സുഖാന്വിതഃ .
ധ്യാതേതി താദൃക്സുഖഭാഗ്/ഭവതീതി വിനിശ്ചയഃ .. 6
യഥായമനു-സംധത്തേ+ സ്വഭാവം സംവിദ+വ്യയാ .
തം തഥൈവാനു-ഭവതി ഭവേ+ച്ചേദ്-ദൃഢനിശ്ചയഃ .. 7
യഥേന്ദുത്വം സ്വസംകല്പാത്-സർവ+ധ്യാതുഃ പൃഥക്പൃഥക് .
ഭാത്യേവമേവ വനിതാ/ലാഭഃ കാല്പനികഃ സ്വതഃ .. 8
യാ+ ധ്യാനേ+ ധ്യാതൃ-ലക്ഷാണാം സാധ്വീ ഭാര്യാത്വ-മാഗതാ .
തത്കല്പനാനു-ഭവനം തേഷാം/ സത്ത്വാ+ത്മനി+ സ്ഥിതമ് .. 9
ഗൃഹാദ-നിർഗതോ ജീവഃ സപ്ത+ദ്വീപ-പരഃ സ്ഥിതഃ .
തസ്യാപി തത്/കാല്പനികം രാജ്യം വ്യോമ്നി+സ്വ-മന്ദിരേ .. 10
സമസ്തം കല്പനാ-മാത്ര/മിദ-മാദ്യ+ജ്ഞ/ജന്മനഃ .
ശൂന്യമ+പ്രതിഘം ശാന്തം തേ+ഷ്വപി+ സ്യാത്/കിമന്യഥാ .. 11
ദാനൗർധ്വ-ദേഹിക-തപോ/ജപാദീനാം പരത്ര യത് .
അമൂർതാനാം ഫലം മൂർതം/ തദിദം കഥ്യതേ ശ്രൃണു .. 12
ദാനാദി-ചിഹ്നിത-ധിയഃഫ് പരത്ര+ സ്വപ്ന-വത്/ഫലമ് .
പശ്യ+ന്ത്യ/മൂർതാ-മൂർതാഭ/മജം ചിന്മൂർതി-കല്പനാത് .. 13
വേദനാ-വേദനാകാരാ+ സ്പന്ദാ+സ്പന്ദാത്മ വൈ പുനഃ .
ചി+ന്മാത്ര+സ്യാസ്യ തദ്-ഭ്രാന്തി/ശാന്തൗ ശാന്താത്മ നിർമലമ് .. 14
ചിന്മാ+ത്രാഭ-മിതോ ദാനാ/ദമു+ത്രാത്-തമ-വാപ്നുയാത് .
സംകല്പാത്മേതി കവയഃ കഥം തന്നോപ-ലഭ്യതേ .. 15
കല്പനാത്മനി സംസാരേ സംകല്പോ∫കൃത്രിമം ഫലമ് .
ചിന്മാത്ര-മഭിതോ∫ദാനാദ്-ദാനാ+ദ്വാ∫സ്തു/ യഥോദിതഃ .. 16
ഏതത്തേ കഥിതം സർവം യഥാപൃഷ്ടം മഹീപതേ .
ജഗദ+പ്രതിഘം സർവ/മിദം ചി+ന്മാത്ര-കല്പനമ് .. 17
രാജോവാച .

സർഗാദൗ ഭഗവ-ന്ദേഹ/മിദം ചിന്മാത്രകല്പനമ് .
കഥം ഭാതി കഥം കുഡ്യം വിനാ ദീപഃ പ്രകാശതേ .. 18
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ത്വയാർഥോ ദേഹശബ്ദസ്യ യോ ബുദ്ധഃ സ മഹാമതേ .
തത്ത്വജ്ഞം പ്രതി നാസ്ത്യേവ ശിലാ-നൃത്ത-മിവാമ്ബരേ .. 19
യ ഏവ+ ബ്രഹ്മ-ശബ്ദാർഥോ/ ദേഹ-ശബ്ദാർഥ ഏവ സഃ .
നാർഥയോ-രനയോർ-ഭേദോ വിദ്യതേ്ഽമ്(ബു-അം)ഭസോ-രിവ .. 20
യദേവ ബ്രഹ്മദേഹോ്ഽസൗ സ്വപ്നാഭഃ സ്വപ്ന ഏഷ തു .
ത്വദ്-വോ-ധായോ+ച്യതേ യുക്തിർ/ന തു ത+ത്സ്വപ്ന ഏവ തു .. 21
സ്വപ്നസ്/തവാനു-ഭൂതാർഥസ്/തേനാ-തസ്ത്വം പ്രബോ+ധ്യസേ .
ന തു സർഗേ ചിദാഭാതേ സാദൃശ്യം സ്വപ്ന-ഭസ്മനാ .. 22
കസ്തത്ര നാമ ദേഹോ്ഽയം ക+സ്യൈതേ+ സ്വപ്നധീഃ ക്വ വാ .
സ്വപ്നേന+ ജ്ഞാവ-ബുദ്ധേന ഭ്രമേണാ+ജ്ഞോ്ഽവ/ബോധ്യതേ .. 23
തത്ര ജാഗ്രൻ-ന-ച+ സ്വപ്നോ/ ന-സു/ഷുപ്തം ന ചേതരത് .
കിമപീത്ഥ-മിദം ഭാനം ഖമാത്രം മൗനമോ-മലമ് .. 24
അഭാതമേവ ഭാതീവ യദ+ദ്യേത്ഥ-മിദം തു തത് .
പ്രാഗ്വിഭാതം തഥാ+ത്യച്ഛം ജാഗ്ര+ത്സ്വപ്നാദി നോ യഥാ .. 25
ദേശാദ്-ദേശാന്തര+പ്രാപ്തൗ യന്മധ്യേ സംവിദോ വപുഃ .
തന്മയം സർവ-മേവേദം ദ്വൈത-മദ്വൈത-മേവ ച .. 26
അന്യത്ര ചിന്മയം സ്വപ്നം ദ്വൈതാദ്വൈതം ശുഭാശുഭമ് .
നിരാവരണ-ചിന്മാത്ര/നഭസൈ-വോപ-മീയതേ .. 27
ശൂന്യമർഥോപ-ലമ്ഭശ്ച ഭാനം ചാഭാന-മേവ ച .
ദ്വൈത-മൈക്യ-മസ+ത്സച്ച സർവം ചിദ്ഗഗനം പരമ് .. 28
പൂർണാത്പൂർണം പ്രസരതി പൂർണമേവ+ സ്ഥിതം ജഗത് .
ന ച ഭാതം ന-ചാ/ഭാതം ശിലാ-ബ+ദ്ധോ/ദരോപമമ് .. 29
യതോ ജഗ+ച്ചി-ദുന്മേഷോ വ്യോമാത്മാ+പ്രതിഘം തതഃ .
ചിന്മാത്രം യത്ര യത്രാസ്തി തത്ര തത്രോചിതം ജഗത് .. 30
ചിദ്വ്യോമ ചാസ്തി സർവത്ര/ സർവം ചൈതജ്-ജഗന്മയമ് .
സർവം ബ്രഹ്മമയം ശാന്തം ജഗദിത്യപി ശബ്ദിതമ് .. 31
യഥാസ്ഥിതമിദം വിശ്വം തഥാ-സംസ്ഥ-മനാമയമ് .
ബ്രഹ്മൈവ നിരവദ്യാത്മ ചി+ത്സംകല്പ-പുരാകൃതി .. 32
അസം-ഭവാ-ദന്യ-യുക്തേർ-യുക്തിരേ-ഷൈവ ശോഭനാ .
അയു+ക്ത്യനുഭവം തൂക്തം നാർഥിനാ-മിഹ ശോഭതേ .. 33
ലോകേ ശാസ്ത്രേ്ഽഥ വേദാദൗ യ+ത്സിദ്ധം സിദ്ധമേവ തത് .
സദസ്ത്വ-സ+ദ്വാത്മനി തദ്-ധാതും ശക്യം ന വാ ക്വചിത് ..34
തദേവേത്ഥം പരിജ്ഞാതം ബ്രഹ്മതാ-മുപഗച്ഛതി .
യദാ തേന സമം വിശ്വം സ്ഥിതമേവ വിലീയതേ .. 35
ന്യായേ-നൈത-ദിഹോക്തേന ലോകവേദാദി സിധ്യതി .
സർവം സ ജീവ+ന്മുക്ത+ത്വ/മേഷ ഏവോചിതസ്തതഃ .. 36
പരിജ്ഞാതം ചിദാകാശ-മപരിജ്ഞാത/പാദപേ .

സോ്ഹം-ത്രി/ജഗദി+ത്യേവ ബന്ധമോക്ഷ-വിനിർണയഃ .. 37
യഥാസ്ഥിതമിദം ദൃശ്യം പരിജ്ഞാനാ+ദ്വിലീയതേ .
തജ്-ജ്ഞ+സ്യാ+സ്തം/ഗത+സ്യൈവ/ ശിലാമൗനം തു ശിഷ്യതേ .. 38
ലോകേ ശാസ്ത്രേ ച വേദേ ച യ+ത്സിദ്ധം സിദ്ധമേവ തത് .
സംവേദ്യതേ തദേവാതസ്/തദേവം ഫലതി+ സ്ഫുടമ് .. 39
സകലാർഥ/നിരാസേന യദ്യത്-സംവേദ്യതേ ചിരമ് .
തദേവ+ പ്രാപ്യതേ്വശ്യം സർവത്രൈ-വാന്യ-ഭാവിതമ് .. 40

യഥാനുഭൂതം യത്തത്-ത+ത്തഥാ നാമാനു-ഭൂയതേ .
തഥ്-സത്യ-മസ്ത്വ-സത്യം വാ/ യാവ+ല്ലാഭം തഥാ നു തത് .. 41

ഇത്ഥം മഹാപ്രശ്ന-വിചാരണം തേ
മയേദമുക്തം മതിമൻ മഹാത്മൻ .
അനേന ഗച്ഛാശു പഥാ നിരാധിർ-
നിരാമയോ നിർവ്യസനോ ഭവോ+ച്ചൈഃ .. 42

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ
ദ്വൈതൈ-ക്യോപ/ലമ്ഭ-നിരാസേന മഹാപ്രശ്നോത്തര-വാക്യ-സമാപ്തിർ/നാമ
ദശാധിക+ദ്വി/ശതതമഃ സർഗഃ ..210..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.1.2024